

הלב מבין, סוד החינוך – לפרשת וילך

בפרשתנו, פרשת וילך, אנו קוראים על מצות הקהל. וכך כתוב "מִקֵּץ שִׁבְעַת שָׁנִים בְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסֻּכּוֹת, בָּבֹא כָּל יִשְׂרָאֵל לְרֹאוֹת אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר תִּקְרָא אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַזְנֵיהֶם. הַקֹּהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף וְגֵרָךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וְלְמַעַן יִירָאוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת". (לא, י-יב).

רש"י בשם חז"ל שואל מדוע מביאים את הטף, ומשיב: "והטף למה בא? לתת שכר למביאיהם". מה טעם בהבאת הילדים הקטנים, הם הרי לא מבינים?

אכן, השתתפות במעמד קדושה משפיע על החינוך, גם אם אינו מבין, וכיון שתכלית מעמד 'הקהל' הוא "למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה'", אזי גם מה שרואה החינוך בגיל קטן מאוד, חורט רושם בליבו ויעמוד לו לכשיגדל. גם ילדים שאינם מבינים ומשיגים את רוממות המעמד, חשים את אוירת הקדושה והרוממות של אירוע זה. הרושם העז ילווה אותם בהמשך חייהם. ממעמד זה סופגים הילדים את אוירת הקדושה. וכפי שביאר אלשיך: 'כי אין שכר לאב גדול מזה שיזכה בנו ללמוד וליראה את ה'". רש"ר הירש הוסיף עליו וכתב: 'בחג המאחד את חוגי האומה על ידי זכרון תקופת המדבר (=חג סוכות), כאשר לא חקלאות ומשא ומתן, אלא חסד הפלאים של ה' קיים את כולם, על נשיהם וטפם והגן עליהם בענני הכבוד והנהיג אותם במדבר'.

חשיבות רבה מייחסת התורה להנחלת המסורת והמורשת לדורות הבאים, ולכן כתבה שההורים מקבלים שכר על שמביאים את ילדיהם למעמד 'הקהל'. בכך מראים שאינם דואגים רק לעצמם וללימודם, אלא נעשים שותפים ונוטלים חלק באחריות הכללית של "מורשה קהילת יעקב". בכך מקיים האב את חיובו "ושננתם לבניך", באמצעות 'ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם'.

באופן דומה ביאר מלבי"ם, שהוסיף ביאור על המילים 'ויראו את ה' אלהיכם': "שתגיע אליהם היראה, ותועלת היראה הוא: 'ושמרו לעשות', על ידי הלימוד כפי שאמרו חז"ל: 'תלמוד גדול שמביא לידי מעשה, שפירושו - הלימוד מביא לידי יראה והיראה למעשה: 'את כל דברי התורה הזאת', בפרטות מאחר ששמעו והבינו כל הדברים בפרט נקבעו בלבם לקיים כל פרט ופרט".

יש הסבורים שגדולי התורה זכו לכך בזכות גאונותם או שכלם החריף. ברור שכשרון מסייע לגדול בתורה, אך לא זה התנאי המרכזי. לגדלות זוכים בזכות מסירות הנפש של ההורים בחינוך ילדיהם. כפי שמבאר רבינו עובדיה מברטנורא על המשנה בפרקי אבות (ב, ח): "רבי יהושע בן עזריה אשרי יולדתו, שהיתה (אמו) מחזרת על כל בתי מדרשות שבעירה ואומרת להם: בבקשה מכם, בקשו רחמים על העובר הזה שבמעיי, שיהיה חכם. ומיום שנולד לא הוציאה את עריסתו מבית המדרש, כדי שלא יכנסו באוזניו, אלא דברי תורה".

ילדים קטנים קולטים היטב את כל הסובב אותם. ומכאן חשיבות רבה לדברים שישמעו או יראו בקטנותם. מכאן מסר חשוב, כחלק מהחינוך, יש לייחס חשיבות לחוויות הרוחניות המשפיעות ומעצבות את דמותו של הילד. אירועים אלו בונים את אישיותו.

שבת שלום ומבורך

שנה טובה, גמר חתימה טובה

הכותב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים 'תורתך שאלתי' על התורה, רב המכר 'כי ישאלך' – על הגדה של פסח, 'מה שאלתי' – על מגילת אסתר. **לתגובות** – office@shaalti.co.il

רוצה להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה לפרשת וילך?

היכנסו לקישור <https://did.li/ECCx5>

רוצים דברי תורה ערוכים לסעודת שבת?

בגליון 'תורתך שאלתי' לפרשת וילך תמצאו, בקישור <https://shaalti.co.il/?p=15601>

הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר ספרים
נייד 052-9453811 / מוזמנים לבקר באתר שלנו <https://shaalti.co.il>
לפרטים אודות ספרי תורתך שאלתי, בקישור <https://did.li/fyHCN>
'תורתך שאלתי' – הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם